

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 19. novembra 2009 (25.11)
(OR. en)**

**Medziinštitucionálny spis:
2009/0050 (CNS)**

15996/09

LIMITE

**DROIPEN 155
MIGR 106**

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Coreper/Rada
Č. predch. dok.:	14602/09 DROIPEN 127 MIGR 100
Predmet:	Návrh na rámcové rozhodnutie Rady o predchádzaní obchodovaniu s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí, ktorým sa zrušuje rámcové rozhodnutie 2002/629/SVV – príprava diskusie o smerovaní na zasadnutí Rady SVV 30. novembra/1. decembra 2009

I. ÚVOD

Komisia 26. marca 2009 predložila návrh na rámcové rozhodnutie Rady o predchádzaní obchodovaniu s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí, ktorým sa zrušuje rámcové rozhodnutie 2002/629/SVV.

Rada pre spravodlivosť a vnútorné veci (SVV) na zasadnutí 23. októbra 2009 vzala na vedomie súčasný stav a vyriešila väčšinu otvorených otázok v znení návrhu, čo takmer umožnilo dospieť k dohode o znení vrátane odôvodnení.

Pred októbrovým zasadnutím Rady rokoval Coreper o návrhu dvakrát – 14. a 21. októbra 2009.

Delegácie DK, DE, IE, FR, SI, NL a SE majú k návrhu výhradu parlamentného preskúmania. Okrem toho vzniesla jedna delegácia výhrady k článku 1 ods. 3 a článku 3 ods. 2 písm. c).

II. OTÁZKY, KTORÉ SA POSTÚPILI COREPERU

Vzhľadom na uvedené sa COREPER vyzýva, aby:

- za podmienky, že sa stiahnu výhrady k článku 1 ods. 3 a článku 3 ods. 2 písm. c), **schválil znenie** uvedené v prílohe, ktoré odráža súčasné spoločné stanovisko v rámci Rady k tejto otázke, pričom sa rozumie, že táto otázka sa bude musieť neskôr preskúmať s ohľadom na Lisabonskú zmluvu, a
- **predložil** znenie návrhu Rade SVV na jej zasadnutí 30. novembra/1. decembra 2009, aby sa Rade umožnila diskusia o smerovaní.
- Podľa názoru predsedníctva by sa diskusia o smerovaní mala sústrediť na to, ako by mohla Únia dosiahnuť pokrok v boji proti obchodovaniu s ľuďmi v súvislosti s dokumentom o konkrétnych opatreniach 11450/5/09 REV 5 CRIMORG 103 JAIEX 49 RELEX 618 JAI 432.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 29, článok 31 ods. 1 písm. e)
a článok 34 ods. 2 písm. b),

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu¹,

keďže:

(1) Obchodovanie s ľuďmi je závažným trestným činom, páchaným často v rámci organizovanej trestnej činnosti, ako aj závažným porušením ľudských práv.

(2) Európska únia je odhodlaná predchádzať obchodovaniu s ľuďmi a bojovať proti nemu a tiež chrániť práva osôb, ktoré sa stali predmetom takéhoto obchodovania. Na tento účel bolo prijaté rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV z 19. júla 2002 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi² a Plán EÚ osvedčených postupov, noriem a spôsobov práce pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi a jeho predchádzanie (2005/C 311/01)³.

(3) Týmto rámcovým rozhodnutím sa prijíma integrovaný a holistický prístup k boju proti obchodovaniu s ľuďmi. Hlavnými cieľmi tohto rámcového rozhodnutia sú dôslednejšia prevencia, trestné stíhanie a ochrana práv obetí. Deti sú zraniteľnejšie a preto sú vystavené väčšiemu riziku, že sa stanú obeťami obchodovania s ľuďmi. Všetky ustanovenia tohto rámcového rozhodnutia by sa mali uplatňovať so zreteľom na najlepšie záujmy dieťaťa v súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa⁴ z roku 1989.

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

² Ú. v. ES L 203, 1.8.2002, s. 1.

³ Ú. v. EÚ C 311, 9.12.2005, s. 1.

⁴ Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa, prijatý a otvorený na podpis, ratifikáciu a prístupenie na základe rezolúcie Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov 44/25 z 20. novembra 1989.

(4) Protokol Organizácie Spojených národov z roku 2000 o prevencii, potláčaní a trestaní obchodovania s ľuďmi, osobitne so ženami a deťmi, doplňujúci Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu¹ a Dohovor Rady Európy z roku 2005 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi² predstavujú rozhodujúce opatrenia v procese rozširovania medzinárodnej spolupráce v boji proti obchodovaniu s ľuďmi.

(5) S cieľom zohľadniť najnovší vývoj fenoménu obchodovania s ľuďmi sa v tomto rámcovom rozhodnutí prijíma širšia definícia pojmu obchodovanie s ľuďmi v porovnaní s definíciou v rámcovom rozhodnutí 2002/629/SVV, čím sa zahŕňajú aj ďalšie formy vykorisťovania.

V kontexte tohto rámcového rozhodnutia by sa nútené žobranie malo považovať za formu nútenej práce alebo služby, ako sa vymedzuje v Dohovore MOP č. 29 z 29. júna 1930 o nútenej alebo povinnej práci. Z tohto dôvodu sa využívanie na žobranie zahŕňa do vymedzenia pojmu obchodovania s ľuďmi, len ak sú prítomné všetky prvky nútenej práce alebo služby. Na základe príslušnej judikatúry by sa platnosť prípadného súhlasu s vykonávaním takejto služby mala hodnotiť individuálne v každom jednotlivom prípade. V prípade dieťaťa by sa však prípadný súhlas nikdy nemal považovať za platný.

Pojem „využívanie na trestnú činnosť“ by sa mal chápať ako využívanie osoby, aby páchala trestné činy, ako sú okrem iného vreckové krádeže, krádeže v obchodoch a iná podobná činnosť, na ktorú sa vzťahujú tresty a s ktorou súvisí finančný prospech.

Táto definícia zahŕňa aj obchodovanie s ľuďmi na účely odberu orgánov, ktoré môže byť spojené s obchodovaním s ľudskými orgánmi a predstavuje závažné porušenie ľudskej dôstojnosti a fyzickej integrity.

¹ Protokol Organizácie Spojených národov o prevencii, potláčaní a trestaní obchodovania s ľuďmi, osobitne so ženami a deťmi, doplňujúci Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu, uzavretý v roku 2000 v Palerme.

² Dohovor Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi, uzavretý 16.5.2005 vo Varšave, séria zmlúv Rady Európy č. 197.

(6) Trestné sadzby stanovené v tomto rámcovom rozhodnutí odrážajú znepokojenie, ktoré v členských štátoch rastie v súvislosti s vývojom fenoménu obchodovania s ľuďmi. Vzhľadom na to, že ide o závažný trestný čin, tresty by mali byť účinné, odrádzajúce a primerané. Ak sa v súvislosti s týmto rámcovým rozhodnutím odkazuje na odovzdanie, musí sa tento odkaz vykladať v súlade s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi. V prípade obzvlášť závažných skutkov, napr. ak bol ohrozený život obete alebo skutok zahŕňal hrubé násilie alebo bol spáchaný voči obzvlášť zraniteľnej obeti, napr. dieťaťu, malo by sa to zohľadniť v prísnejších trestoch.

(7) Obete obchodovania s ľuďmi by v súlade so základnými zásadami právnych systémov príslušných členských štátov mali byť chránené pred trestným stíhaním alebo trestom za trestnú činnosť, ako je napr. používanie falošných dokumentov, alebo trestné činy, ktoré súvisia s prostitúciou alebo prisťahovalectvom a sú ako také klasifikované v právnych predpisoch, ak páchanie tejto trestnej činnosti bolo priamym dôsledkom toho, že obete boli predmetom obchodovania. Cieľom takejto ochrany je dodržiavanie ľudských práv obetí, zabránenie ďalšej viktimácii a podpora obetí, aby vystupovali ako svedkovia v trestnom konaní proti páchatelom. Touto ochranou sa nevylučuje trestné stíhanie alebo trest za trestné činy, ktoré osoba spáchala dobrovoľne alebo ktorých sa dobrovoľne zúčastnila.

(8) Aby bolo možné zabezpečiť úspešné vyšetrovanie a trestné stíhanie trestných činov obchodovania s ľuďmi, mali by mať subjekty, ktoré sú za toto vyšetrovanie a trestné stíhanie zodpovedné, k dispozícii vyšetrovacie nástroje, ktoré sa používajú v prípadoch organizovanej trestnej činnosti alebo inej závažnej trestnej činnosti a ktoré môžu zahŕňať sledovanie korešpondencie a odpočúvanie, tajné sledovanie vrátane elektronického sledovania, monitorovanie bankových účtov alebo iné finančné vyšetrovanie.

(9) Zatiaľ čo v smernici 2004/81/ES¹ sa ustanovuje vydávanie povolení na pobyt obetiam obchodovania s ľuďmi, ktoré sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín, a v smernici 2004/38/ES² sa upravuje uplatňovanie práva občanov Únie a ich rodín voľne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov vrátane ochrany pred vyhostením, v tomto rámcovom rozhodnutí sa zavádzajú osobitné ochranné opatrenia vo vzťahu k akýmkoľvek obetiam obchodovania s ľuďmi.

¹ Ú. v. EÚ L 261, 6.8.2004, s. 19.

² Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77.

V dôsledku toho sa toto rámcové rozhodnutie nezaoberá podmienkami ich pobytu na území členských štátov ani žiadnymi inými otázkami patriacimi do právomoci Spoločenstva.

(10) Je potrebné, aby obeť obchodovania s ľuďmi mohli reálne uplatňovať svoje práva. Z tohto dôvodu by sa im mala poskytovať pomoc a podpora pred trestným konaním, počas jeho trvania a aj primeraný čas po jeho skončení. Poskytnutá pomoc a podpora by mali zahŕňať minimálne základný súbor opatrení, ktoré sú nevyhnutné, aby sa obeť mohla zotaviť a uniknúť páchatel'om. Praktické vykonávanie takýchto opatrení na základe individuálneho posúdenia v súlade s vnútroštátnymi postupmi by malo zohľadňovať podmienky a potreby dotknutej osoby.

Osobe by sa mala poskytnúť pomoc a podpora, hneď ako vznikne odôvodnené podozrenie, že môže byť obeťou obchodovania s ľuďmi, a bez ohľadu na jej ochotu alebo neochotu vystupovať ako svedok.

Poskytovanie pomoci by malo byť bezpodmienečné, až kým príslušné orgány neprijmú konečné rozhodnutie vzhľadom na lehotu na rozmyslenie a povolenie na pobyt, alebo kým sa inak neuzná, že osoba je obeťou obchodovania s ľuďmi. Ak sa po skončení identifikačného procesu alebo uplynutí lehoty na rozmyslenie táto osoba nepovažuje za oprávnenú na získanie povolenia na pobyt alebo nemá zákonný pobyt v krajine na základe iného postupu, je dotknutý členský štát povinný pokračovať v poskytovaní pomoci a podpory tejto osobe na základe rámcového rozhodnutia.

Podľa potreby a vzhľadom na okolnosti, ako sú prebiehajúca liečba súvisiaca s ťažkými fyzickými alebo psychickými dôsledkami trestného činu alebo ohrozenie bezpečnosti obeť kvôli jej výpovedi v trestnom konaní, by sa pomoc a podpora mali naďalej poskytovať primeraný čas po skončení trestného konania.

(11) V rámcovom rozhodnutí Rady z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní (2001/220/SVV) je ustanovený súbor práv obetí v trestnom konaní vrátane práva na ochranu a odškodnenie.

Okrem toho by sa obetiam obchodovania s ľuďmi mal poskytnúť prístup k právnomu poradenstvu a právnomu zastupovaniu, a to aj na účely požadovania odškodnenia. Účelom právneho poradenstva je umožniť obeti, aby bola informovaná a aby dostávala poradenstvo v súvislosti s rôznymi možnosťami, ktoré má k dispozícii. Právne poradenstvo a právne zastupovanie by mali byť bezplatné minimálne v tých prípadoch, keď obeť nemá dostatočné finančné prostriedky, a to spôsobom, ktorý je v súlade s vnútornými postupmi členských štátov. Keďže je obzvlášť pravdepodobné, že takýmito zdrojmi nedisponujú obeť v detskom veku, malo by byť právne poradenstvo a právne zastupovanie pre ne prakticky bezplatné. Okrem toho by sa na základe individuálneho posúdenia rizika vykonaného v súlade s vnútroštátnymi postupmi mala obetiam poskytnúť ochrana pred odvetnými opatreniami, zastrašovaním a rizikom opätovného zneužitia na obchodovanie.

(12) Obete obchodovania s ľuďmi, ktoré znášajú následky zneužívania a ponižujúceho zaobchádzania, ako sú sexuálne vykorisťovanie, znásilňovanie, otrokárske zaobchádzanie alebo odber orgánov, ktoré s obchodovaním s ľuďmi bežne súvisia, by mali byť chránené pred sekundárnou viktimáciou a ďalšou traumou počas trestného konania. Na tento účel by sa obetiam obchodovania s ľuďmi malo na základe individuálnych potrieb každej obeť poskytovať počas trestného vyšetrovania a konania primerané zaobchádzanie. Individuálne posúdenie potrieb by malo zohľadňovať okolnosti, ako sú vek, gravidita, zdravotný stav, zdravotné postihnutie alebo ďalšie osobné podmienky, ako aj fyzické a psychologické dôsledky trestnej činnosti, ktorej bola obeť vystavená. O tom, či sa takéto zaobchádzanie uplatní a akým spôsobom, sa rozhodne v každom jednotlivom prípade na základe dôvodov vymedzených vo vnútroštátnych právnych predpisoch, pravidiel týkajúcich voľnej úvahy justičných orgánov, postupov a usmernení individuálne.

(13) Okrem opatrení, ktoré sú dostupné všetkým obetiam obchodovania s ľuďmi, by mal každý členský štát zabezpečiť, aby bola poskytovaná osobitná pomoc, podpora a ochranné opatrenia obetiam v detskom veku. Tieto opatrenia by sa mali poskytovať v najlepších záujmoch dieťaťa a v súlade s Dohovorom OSN o právach dieťaťa.

Ak nie je vek osoby, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi, istý a existujú dôvody domnievať sa, že má táto osoba menej ako 18 rokov, mala by sa považovať za dieťa a mala by sa jej poskytnúť okamžitá pomoc, podpora a ochrana.

Opatrenia na pomoc a podporu obetiam v detskom veku by sa mali zameriavať na ich fyzické a psychologicko-sociálne zotavenie a na dlhodobé riešenie situácie danej osoby.

Vzhľadom na to, že obeť obchodovania s ľuďmi v detskom veku sú obzvlášť zraniteľné, mali byť k dispozícii ďalšie ochranné opatrenia na ochranu dieťaťa počas vypočúvania a v priebehu trestného vyšetrovania a konania.

(14) Každý členský štát by mal zaviesť a/alebo posilniť politiky zamerané na predchádzanie obchodovaniu s ľuďmi vrátane opatrení odradzujúcich od dopytu, ktorý stimuluje všetky formy vykorisťovania, a to prostredníctvom prieskumu, informácií, zvyšovania informovanosti a vzdelávania. V rámci týchto iniciatív by mal každý členský štát prijať prístup zohľadňujúci rodové hľadisko a práva dieťaťa.

(15) V smernici 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov¹, sa ustanovujú sankcie proti takým zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín neoprávnene sa zdržiavajúcich na území členských štátov, ktorí síce neboli obvinení ani odsúdení v súvislosti s obchodovaním s ľuďmi, avšak využívajú prácu alebo služby vynútené od osoby, o ktorej vedia, že bola obeťou takéhoto obchodovania. Členské štáty by okrem toho mali vziať do úvahy možnosť uloženia sankcií tým osobám, ktorí využívajú akúkoľvek službu vynútenú od osoby, o ktorej vedia, že je obeťou obchodovania s ľuďmi. Toto rozšírenie trestnosti by mohlo zahŕňať aj zamestnávateľov štátnych príslušníkov tretích krajín a EÚ s legálnym pobytom, ako aj tých, ktorí kupujú sexuálne služby od osoby, ktorá bola predmetom obchodovania s ľuďmi, a to bez ohľadu na jej štátnu príslušnosť.

(16) Členské štáty by spôsobom, ktorý uznajú za vhodný v súlade so svojou vnútornou organizáciou a ktorý zohľadňuje potrebu minimálnej štruktúry s presne určenými úlohami, mali vytvoriť národné monitorovacie systémy, ako je systém národných spravodajcov alebo iné rovnocenné mechanizmy, na posudzovanie trendov v obchodovaní s ľuďmi, meranie výsledkov činností zameraných proti obchodovaniu s ľuďmi a pravidelné podávanie správ príslušným vnútroštátnym orgánom.

¹ Ú. v. EÚ L 126, 30.6.2009, s. 24.

(17) Keďže cieľ tohto rámcového rozhodnutia, konkrétne boj proti obchodovaniu s ľuďmi, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 2 Zmluvy o Európskej únii a článku 5 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. V súlade so zásadou proporcionality podľa druhého z týchto článkov toto rámcové rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(18) V tomto rámcovom rozhodnutí sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie, a to konkrétne ľudská dôstojnosť, zákaz otroctva, nútenej práce a obchodovania s ľuďmi, zákaz týrania a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, práva dieťaťa, právo na slobodu a bezpečnosť, sloboda prejavu a informácií, ochrana osobných údajov, právo na účinné opravné prostriedky a spravodlivý proces a zásady zákonnosti a úmernosti trestov k trestným činom. Zámerom tohto rámcového rozhodnutia je predovšetkým zabezpečenie plného dodržiavania týchto práv a zásad,

PRIJALA TOTO RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE:

Článok 1

Trestné činy súvisiace s obchodovaním s ľuďmi

1. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby boli za trestné činy považované tieto úmyselné skutky:

zlákane, preprava, transfer, ukrývanie alebo prevzatie osôb vrátane výmeny alebo transferu kontroly nad týmito osobami na účely vykorisťovania, a to prostredníctvom hrozby alebo použitia násillia alebo iných foriem donucovania, únosu, podvodu, klamstva, zneužitia moci alebo zraniteľného postavenia, alebo odovzdávania či prijímania platieb alebo výhod na dosiahnutie súhlasu osoby majúcej kontrolu nad inou osobou.

2. Osoba sa nachádza v zraniteľnom postavení, keď nemá iné reálne alebo prijateľné východisko než sa podvoliť súvisiacemu zneužitiu.
3. Vykoristovanie zahŕňa prinajmenšom využívanie iných osôb na prostitúciu alebo iné formy sexuálneho vykoristovania, nútenú prácu alebo služby vrátane žobrania¹, otroctvo alebo praktiky podobné otroctvu, domáce otroctvo alebo využívanie na trestnú činnosť² alebo odoberanie orgánov³.
4. Súhlas obete obchodovania s ľuďmi so zamýšľaným alebo skutočným vykoristovaním je irelevantný, ak bol použitý ktorýkoľvek z prostriedkov uvedených v odseku 1.
5. Ak sa konanie uvedené v odseku 1 týka dieťaťa, trestá sa ako trestný čin obchodovania s ľuďmi, a to aj vtedy, keď nebol použitý žiadny z prostriedkov uvedených v odseku 1.
6. Na účely tohto rámcového rozhodnutia „dieťa“ je akákoľvek osoba mladšia ako 18 rokov.

Článok 2

Podnecovanie, napomáhanie a navádzanie a pokus

Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby podnecovanie na trestný čin uvedený v článku 1, jeho napomáhanie, navádzanie naň a pokus o jeho spáchanie boli trestné.

¹ Delegácia DE vzniesla zásadnú výhradu.

² Delegácia DE vzniesla zásadnú výhradu.

³ Delegácia DE vzniesla zásadnú výhradu.

Článok 3¹

Tresty

1. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa za skutky uvedené v článku 1 ukladali tresty odňatia slobody s hornou hranicou trvania najmenej od päť do desať rokov.
2. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa za skutok uvedený v článku 1 ukladali tresty odňatia slobody s hornou hranicou trvania najmenej desať rokov, ak bol tento skutok spáchaný za akejkoľvek z týchto okolností:
 - a) skutkom bol úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti ohrozený život obete;
 - b) skutok bol spáchaný použitím hrubého násilia alebo spôsobil obeti obzvlášť závažnú ujmu;
 - c) skutok bol spáchaný voči osobe, ktorá bola obzvlášť zraniteľná, čo v kontexte tohto rámcového rozhodnutia zahŕňa minimálne všetky obete v detskom veku²;
 - d) skutok bol spáchaný v rámci zločineckej organizácie v zmysle rámcového rozhodnutia 2008/841/SVV³.
3. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa na skutky uvedené v článku 2 vzťahovali účinné, primerané a odrádzajúce tresty, ktoré môžu zahŕňať odovzdanie.
4. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa skutočnosť, že trestný čin spáchal štátny úradník pri výkone svojich povinností, považovala za priťažujúcu okolnosť.

¹ Komisia vzniesla všeobecnú výhradu k preformulovaniu tohto článku a zdôraznila, že je potrebná ďalšia aproximácia a vyššie tresty.

² Delegácia DE vzniesla zásadnú výhradu k odseku 2 písm. c). Komisia vyjadrila zásadnú výhradu v súvislosti s tým, že sa povinnosť konštatovať priťažujúce okolnosti obmedzila len na deti.

³ Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42.

Článok 4

Zodpovednosť právnických osôb

1. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby právnické osoby mohli byť brané na zodpovednosť za skutky uvedené v článkoch 1 a 2, ktoré spáchala v ich prospech akákoľvek osoba konajúca buď samostatne alebo ako súčasť orgánu právnickej osoby, ktorý má rozhodujúce postavenie v rámci právnickej osoby, a to na základe:
 - a) oprávnenia zastupovať právnickú osobu;
 - b) oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby, alebo
 - c) oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci právnickej osoby.
2. Členské štáty takisto zabezpečia, aby právnická osoba mohla byť braná na zodpovednosť v prípade, že nedostatočný dohľad a kontrola zo strany osoby uvedenej v odseku 1 umožnili spáchanie trestných činov uvedených v článkoch 1 a 2 v prospech tejto právnickej osoby osobou podliehajúcou právomoci tejto právnickej osoby.
3. Zodpovednosť právnickej osoby podľa odsekov 1 a 2 nevylučuje trestné konanie voči fyzickým osobám, ktoré sú páchatel'mi, podnecovateľmi alebo spolupáchateľmi trestných činov uvedených v článkoch 1 a 2.
4. Na účely tohto rámcového rozhodnutia znamená „právnická osoba“ akýkoľvek subjekt, ktorý má právnu subjektivitu podľa platného práva, s výnimkou štátov alebo verejných subjektov vykonávajúcich štátnu moc a s výnimkou verejných medzinárodných organizácií.

Článok 5

Sankcie voči právnickým osobám

Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby právnickú osobu zodpovednú podľa článku 4 ods. 1 a 2 bolo možné potrestať účinnými, primeranými a odradzujúcimi sankciami, ktoré zahŕňajú trestné alebo aj iné ako trestné sankcie, a ktoré môžu zahŕňať aj ďalšie sankcie, ako napr.:

- a) vylúčenie z nároku na verejné dávky alebo verejnú pomoc;
- b) dočasný alebo trvalý zákaz výkonu obchodnej činnosti;
- c) nariadenie súdneho dohľadu;
- d) súdne rozhodnutie o zrušení právnickej osoby;
- e) dočasné alebo trvalé zatvorenie zariadení, ktoré sa použili na spáchanie daného trestného činu.

Článok 6

Nestíhanie obete alebo neuplatňovanie trestov na obeť

Každý členský štát v súlade so základnými zásadami svojho právneho systému ustanoví možnosť nestíhať alebo neukladať tresty v prípade obetí obchodovania s ľuďmi, ktoré boli zapojené do trestnej činnosti, ak boli k páchaniu tejto trestnej činnosti donútené v priamej súvislosti s tým, že boli vystavené ktorémukoľvek zo skutkov uvedených v článku 1.

Článok 7

Vyšetrovanie a trestné stíhanie

1. Každý členský štát zabezpečí, aby vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 1 a 2 nezáviseli na oznámení alebo obvinení zo strany obete a aby trestné konanie mohlo pokračovať aj prípade, že obeť stiahne svoju výpoveď.
2. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktoré v prípade, ak si to vyžiada závažnosť alebo povaha skutku, poskytnú dostatočné časové lehoty na stíhanie za skutky uvedené v článkoch 1 a 2 potom, ako obeť dosiahla vek dospelosti.
3. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby pre osoby, jednotky alebo útvary zodpovedné za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 1 a 2 bolo zabezpečené vhodné odborné vzdelávanie.

4. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby osoby, jednotky alebo útvary zodpovedné za vyšetrowanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 1 a 2 mali k dispozícii účinné vyšetrovacie nástroje, používané napr. v prípadoch organizovanej trestnej činnosti alebo inej závažnej trestnej činnosti.

Článok 8

Súdna právomoc

1. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na určenie svojej súdnej právomoci vo vzťahu k trestným činom uvedeným v článkoch 1 a 2, ak:
- a) je trestný čin spáchaný úplne alebo čiastočne na jeho území; alebo
 - b) je páchateľ jeho štátnym príslušníkom alebo má obvyklý pobyt na jeho území; alebo
 - c) bol trestný čin spáchaný voči jednému z jeho štátnych príslušníkov alebo osobe, ktorá má obvyklý pobyt na jeho území; alebo
 - d) sa trestný čin pácha v prospech právnickej osoby usadenej na území tohto členského štátu.
2. Členský štát môže rozhodnúť, že nebude uplatňovať alebo bude uplatňovať len v osobitných prípadoch alebo za osobitných okolností pravidlá súdnej právomoci stanovené v odseku 1 písm. b) vo vzťahu k trestným činom, ktorých páchateľ má svoj obvyklý pobyt na jeho území, pravidlá stanovené v odseku 1 písm. c) a d) vo vzťahu k trestným činom spáchaným mimo jeho územia.
3. Pokiaľ ide o odsek 1 písm. b), na účely stíhania trestného činu uvedeného v článkoch 1 a 2, spáchaného mimo územia dotknutého členského štátu, každý členský štát s výhradou uplatňovania odseku 2 prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby určenie jeho súdnej právomoci nebolo závislé od podmienky, že:
- a) dané skutky musia byť trestným činom na mieste, kde k nim došlo, alebo
 - b) trestné stíhanie možno začať iba na základe oznámenia zo strany obete na mieste, kde došlo k spáchaniu trestného činu, alebo oznámenia zo strany štátu, v ktorom sa nachádza miesto spáchania trestného činu.

4. Členské štáty zodpovedajúcim spôsobom informujú Generálny sekretariát Rady a Komisiu, ak sa rozhodnú uplatňovať odsek 2, pričom podľa potreby špecifikujú prípady alebo okolnosti, v ktorých rozhodnutie uplatňujú.

Článok 9

Pomoc a podpora obetiam obchodovania s ľuďmi

1. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa obetiam poskytla pomoc a podpora pred začatím trestného konania, počas neho a primeraný čas po jeho skončení s cieľom umožniť im výkon práv ustanovených v rámcovom rozhodnutí 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní a v tomto rámcovom rozhodnutí.
2. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa osobe poskytla pomoc a podpora hneď, ako príslušné orgány získajú dostatočne odôvodnené informácie svedčiace o tom, že táto osoba mohla byť vystavená trestnému činu uvedenému v článku 1 a 2.
3. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zavedenie vhodných mechanizmov, ktorých cieľom je včasná identifikácia obetí a ich podpora, a to v spolupráci s príslušnými podpornými organizáciami.
4. Opatrenia zabezpečujúce pomoc a podporu, ktoré sa uvádzajú v odseku 1 a 2, zahŕňajú minimálne životnú úroveň schopnú zabezpečiť existenciu obetí prostredníctvom takých opatrení, ako sú vhodné a bezpečné ubytovanie a materiálna pomoc, ako aj potrebné lekárske vyšetrenie a ošetrovanie vrátane psychologickej pomoci, poradenstvo a informácie, a podľa potreby prekladateľské a tlmočnicke služby. Členské štáty venujú pozornosť obetiam s osobitnými potrebami.

**Ochrana obetí obchodovania s ľuďmi
počas vyšetrovania a trestného konania**

1. Ochranné opatrenia uvedené v tomto článku sa uplatňujú popri právach stanovených v rámcovom rozhodnutí 2001/220/SVV.
2. Každý členský štát zabezpečí, aby obeť obchodovania s ľuďmi mali prístup k právnenému poradenstvu a v súlade s postavením obetí v príslušnom súdnom systéme aj k právnenému zastupovaniu, a to aj na účely požadovania odškodnenia. Ak obeť nemá dostatočné finančné prostriedky, je právne poradenstvo a právne zastupovanie bezplatné.
3. Bez toho, aby bolo dotknuté právo na obranu, každý členský štát umožní, aby sa totožnosť obete obchodovania s ľuďmi, ktorá vystupuje ako svedok, nezverejňovala, a to podľa potreby a ak je to v súlade so základnými zásadami jeho právneho systému¹.
4. Každý členský štát zabezpečí, aby obeť obchodovania s ľuďmi dostali náležitú ochranu na základe individuálneho posúdenia rizika okrem iného i prístupom k programom ochrany svedkov alebo iným podobným opatreniam, a to podľa potreby a v súlade s dôvodmi stanovenými vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo postupoch.
5. Bez toho, aby bolo dotknuté právo na obranu a v súlade s individuálnym posúdením osobnej situácie obete, ktorú vykonávajú príslušné orgány, každý členský štát zabezpečí, aby sa obetiam obchodovania s ľuďmi poskytlo osobitné zaobchádzanie zamerané na znemožnenie sekundárnej viktimácie, a to tak, že sa v možnom rozsahu a v súlade s dôvodmi stanovenými vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ako aj pravidlami týkajúcimi sa práva voľnej úvahy, postupov a usmernení justičných orgánov predchádza:
 - a) zbytočnému opakovaniu výsluchov v priebehu vyšetrovania, trestného stíhania a súdneho konania;

¹ V čase prijímania tohto rámcového rozhodnutia delegácia IT vydá jednostranné vyhlásenie, v ktorom sa uvedie, že využitie anonymných svedkov je v rozpore s talianskymi ústavnými zásadami.

- b) vizuálnemu kontaktu obetí s páchatateľmi, a to aj v priebehu poskytovania dôkazov, napr. pri vypočúvaní a krížovom výsluchu, využívaním vhodných prostriedkov vrátane vhodných komunikačných technológií;
- c) svedeckej výpovedi na verejnom pojednávaní;
- d) zbytočnému kladeniu takých otázok, ktoré sa týkajú súkromného života.

Článok 11

Všeobecné ustanovenia o pomoci, podpore a ochranných opatreniach pre obeť obchodovania s ľuďmi v detskom veku

1. Obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku sa poskytuje pomoc, podpora a ochrana zohľadňujúc najlepšie záujmy dieťaťa.
2. Každý členský štát zabezpečí, aby sa v situáciách, keď je vek osoby, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi, neistý a existujú dôvody domnievať sa, že táto osoba je dieťaťom, takáto osoba pokladala za dieťa, aby sa jej bezodkladne mohla poskytnúť pomoc, podpora a ochrana v súlade s článkami 12 a 13.

Článok 12

Pomoc a podpora obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku

1. Opatrenia na pomoc a podporu uvedené v tomto článku sa uplatňujú popri ustanoveniach v článku 9.
2. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa osobitné opatrenia na pomoc a podporu obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku pri ich fyzickom a psychicko-sociálnom zotavovaní v krátkodobom a dlhodobom horizonte prijali na základe konkrétneho posúdenia osobitných okolností každej jednotlivéj obeť v detskom veku pri riadnom zohľadnení názorov, potrieb a obáv dieťaťa.

3. Každý členský štát prijme opatrenia na poskytovanie pomoci a podpory podľa potreby a možností rodine obete obchodovania s ľuďmi v detskom veku, ak sa táto rodina nachádza na území daného členského štátu. Ak je to potrebné a možné, každý členský štát predovšetkým uplatní na uvedenú rodinu článok 4 rámcového rozhodnutia Rady 2001/220/SVV.

Článok 13

Ochrana obetí obchodovania s ľuďmi v detskom veku počas vyšetrovania a trestného konania

1. Ochranné opatrenia uvedené v tomto článku sa uplatňujú popri ustanoveniach v článku 10.
2. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby súdne orgány v súlade s postavením obetí v príslušnom súdnom systéme na vyšetrovania trestných činov a trestné konania vymenovali osobitného zástupcu dieťaťa, ktoré je obeťou obchodovania s ľuďmi, ak podľa vnútroštátnych právnych predpisov nesmú nositelia rodičovskej zodpovednosti zastupovať dieťa z dôvodu konfliktu záujmov medzi nimi a obeťou v detskom veku, alebo ak dieťa nikto nesprevádza.
3. Bez toho, aby boli dotknuté práva na obranu, každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby pri vyšetrovaní ktoréhokoľvek trestného činu uvedeného v článkoch 1 a 2:
 - a) bola obeť v detskom veku vypočutá bez neodôvodneného odkladu hneď, ako boli predmetné skutočnosti oznámené príslušným orgánom;
 - b) bola obeť v detskom veku v prípade potreby vypočutá v priestoroch určených alebo prispôbených na tento účel;
 - c) prípadne vykonali vypočúvanie obete v detskom veku odborníci, ktorí sú na tento účel vyškolení, alebo aby sa toto vypočúvanie vykonalo prostredníctvom týchto odborníkov;
 - d) každé vypočúvanie obete v detskom veku viedli podľa možnosti a potreby tie isté osoby;

- e) počet vypočúvaní bol čo najmenší a vypočúvania sa vykonávali iba vtedy, ak je to vyslovene nevyhnutné na účely trestného konania;
 - f) obeť v detskom veku mohol sprevádzať jej právny zástupca prípadne dospelá osoba, ktorú si táto obeť sama vyberie, pokiaľ nebolo v prípade tejto osoby prijaté odôvodnené rozhodnutie v opačnom zmysle.
4. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby zo všetkých vypočúvaní obete v detskom veku alebo prípadne svedka v detskom veku v rámci vyšetrovania v prípade ktoréhokoľvek trestného činu uvedeného v článkoch 1 a 2 mohol byť zhotovený videozáznam a aby tieto videozáznamy vypočúvaní mohli byť použité ako dôkaz pri trestnom súdnom konaní v súlade s pravidlami uvedenými vo vnútroštátnych právnych predpisoch.
5. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby pri trestnom súdnom konaní týkajúcom sa ktoréhokoľvek trestného činu uvedeného v článkoch 1 a 2 mohla byť obeť v detskom veku vypočutá v súdnej sieni bez toho, aby bola osobne prítomná, konkrétne s využitím vhodných komunikačných technológií.

Článok 14

Prevencia

1. Každý členský štát vynaloží úsilie na odrádzanie od dopytu, ktorý stimuluje všetky formy vykorisťovania súvisiaceho s obchodovaním s ľuďmi.
2. Každý členský štát podľa potreby v spolupráci s organizáciami občianskej spoločnosti vykoná vhodné činnosti, ako sú napr. informačné kampane a kampane na zvyšovanie povedomia, výskumné a vzdelávacie programy, zamerané na zvyšovanie povedomia a znižovanie rizika pre ľudí a obzvlášť deti, že sa stanú obeťami obchodovania s ľuďmi.
3. Každý členský štát podporuje pravidelnú odbornú prípravu úradníkov, ktorí môžu prichádzať do styku s obeťami a potenciálnymi obeťami vrátane policajných úradníkov prvého kontaktu, pričom cieľom tejto prípravy by malo byť naučiť ich identifikovať obeť a potenciálne obeť obchodovania s ľuďmi a nakladať s nimi.

4. Bez toho, aby bolo dotknuté právo Spoločenstva, každý členský štát zváži prijatie opatrení, ktorými sa medzi trestné činy zaradiť využívanie služieb, ktoré tvoria predmet vykorisťovania v zmysle článku 1, ak sa tieto služby využívajú s vedomím, že daná osoba je obeťou trestného činu uvedeného v článku 1.

Článok 15

Národní spravodajcovia alebo iné rovnocenné mechanizmy

Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na ustanovenie národných spravodajcov alebo iných rovnocenných mechanizmov. Úlohy, ktoré majú zohrávať takéto mechanizmy, zahŕňajú vykonávanie posúdenia trendov obchodovania s ľuďmi, meranie výsledkov akcií proti obchodovaniu s ľuďmi a podávanie správ.

Článok 16

Územná pôsobnosť

Toto rámcové rozhodnutie sa vzťahuje aj na Gibraltár¹.

Článok 17

Ustanovenie o zrušení rámcového rozhodnutia 2002/629/SVV

Týmto sa zrušuje rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV o boji proti obchodovaniu s ľuďmi.

¹ S výhradou potvrdenia od delegácií ES a UK.

Článok 18

Vykonávanie

1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s týmto rámcovým rozhodnutím do [30 mesiacov od prijatia].
2. Členské štáty do [30 mesiacov od prijatia] doručia Generálnemu sekretariátu Rady a Komisii znenie ustanovení, ktorými do svojho vnútroštátneho práva transponujú povinnosti, ktoré sú im uložené týmto rámcovým rozhodnutím. Na základe správy zohľadňujúcej tieto informácie a písomnej správy predloženej Komisiou Rada najneskôr do [štyroch rokov od prijatia] vyhodnotí, v akom rozsahu členské štáty prijali opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s týmto rámcovým rozhodnutím.

Článok 19

Nadobudnutie účinnosti

Toto rámcové rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*
